

COMMENTAAR

Schoffering

'Goedemorgen, u spreekt met Jesse Klaver van GroenLinks. U heeft onlangs een uitnodiging ontvangen voor een hoorzitting in de Tweede Kamer over belastingontduiking, eh... ontwijking. Ik heb begrepen dat u niet op ons verzoek ingaat en daarom bel ik u nog even. U moet weten dat het Nederlandse parlement uw aanwezigheid zeer op prijs zou stellen.' Zo ongeveer moet het telefoontje dat Klaver vorige week pleegde met Google zijn begonnen. Het haalde niets uit, Google negeert de uitnodiging voor de hoorzitting die de Kamer deze week organiseert. Een 'schoffering' noemde Klaver het in de Volkskrant. 'Er is een maatschappelijk debat gaande over belastingontwijking. Het is een kwalijke zaak als de bedrijven die de motieven kunnen toelichten, verstek laten gaan.'

De Kamer wil graag uitleg van bedrijven als Google, Starbucks en Ikea over de belastingconstructies die ze in Nederland gebruiken. Tegenover De Telegraaf zei SP-Kamerlid Arnold Merkies dat de bedrijven 'wegduiken voor de discussie' en volgens Helma Nepperus van de VVD hadden ze 'prima hier hun verhaal kunnen geven'.

Dat laatste vraag ik me af. Deze bedrijven doen niets illegaals, maar zoeken de grenzen van de wet op om hun winsten op te krikken. Zijn ze verplicht daar openheid van zaken over te geven? Nee. Natuurlijk is het parlement ons hoogste politieke orgaan, maar multinationals zijn geen verantwoording schuldig aan de Kamer. Trek liever staatssecretaris Weekers aan zijn jasje als je dit wilt aanpakken.

Cindy Castricum
Hoofdredacteur SC

Volg mij op Twitter via @CindyCastricum

Interactieve WOZ helpt burger en gemeente

De waardebeoordeling van woningen blijft de gemeederen bezighouden. Met een interactieve WOZ kunnen gemeenten twee vliegen in één klap slaan: minder bezwaren en meer vertrouwen bij woningeigenaren, stelt Bart van der Aa van het Onderzoekcentrum Drechtsteden.

FINANCIËN

Woningeigenaren ontvangen jaarlijks van de gemeente een aanslag voor het betalen van onroerendezaakbelasting (OZB). Deze aanslag is meestal minder dan de helft van het bedrag van de aanslagen die vaak tegelijkertijd worden verstuurd, zoals waterschaplasten, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Maar de OZB zorgt in de regel voor de meeste reuring. Oorzaak: de hoogte van de WOZ-waarde. Of beter: het betwisten ervan.

Met de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) in de hand stellen gemeenten jaarlijks de WOZ-waarde van woningen vast, in veel gevallen op basis van 'modelmatig waarden' door systematische vergelijking. Eenvoudig gezegd: woninggegevens (bouwjaar, inhoud, ligging, kwaliteit) worden verzameld en vergeleken met marktontwikkelingen. Op basis daarvan komt er voor iedere woning een WOZ-waarde tot stand.

Uitvoeringskosten

De Waarderingskamer houdt toezicht op gemeenten bij de uitvoering van de Wet WOZ. Uit hun cijfers blijkt dat de Wet WOZ veel meer oplevert dan kost (150 miljoen euro versus 7 miljard euro aan opbrengsten). De (nominale) uitvoeringskosten per woning tonen ook nog eens een dalende lijn, van 22 euro in 2005 naar 16,90 euro in 2012. Tot zover het goede nieuws. Het aandeel woningeigenaren dat bezwaar maakt, is toegenomen van 2,9 procent in 2010 naar 3,4 procent in 2012. Geen bijzonder hoog percentage, maar de bezwaarafwikkeling beslaat wel een kwart van alle uitvoeringskosten. En het heeft

Als woningeigenaren vooraf actief worden betrokken bij het vaststellen van de waarde van hun bezit, blijkt dat ruim een derde van hen daaraan meedoet en dat bij de betrokken gemeenten het aantal bezwaren tegen de WOZ-waarde halveert. Foto: Sabine Joosten/HH

er alle schijn van dat het aandeel bezwaren slechts het topje van de ijsberg vormt. Eigenlijk overweegt een derde van de eigenaren om bezwaar te maken, maar doet dit niet, omdat ze het te veel rompslomp vinden. Driekwart van de eigenaren heeft geen vertrouwen in de WOZ-waarde. Voor een aantal gemeenten was dit voldoende reden om het proces om te draaien: woningeigenaren worden een half jaar voordat de definitieve OZB-aanslag bij hen op de mat valt, bij de waardering betrokken. Doordat zij een voormelding van de gebruikte gegevens krijgen, kunnen ze via internet de objectkenmerken van hun woning, vergelijkbare woningen en de voorlopige WOZ-waarde inzien. Het interactieve element bestaat eruit dat ze kunnen reageren en wijzigingen kunnen voorstellen. Uiteindelijk stellen gemeenten de WOZ-waarde vast en kan een belanghebbende hier alsnog bezwaar tegen aantekenen.

Deze interactieve WOZ, die wordt uitgevoerd onder de naam Doorbraak in dienstverlening, is in 2012 het tweede jaar ingegaan met pilots in de gemeenten Amersfoort, Tilburg en Rotterdam en de samenwerkingsver-

banden Gemeentelijk Belastingkantoor Twente en Gemeentebelastingen Drechtsteden.

Veelbelovende resultaten

Het Onderzoekcentrum Drechtsteden onderzocht de pilots. We zien veelbelovende resultaten: ruim een derde van de woningeigenaren doet mee aan de voormelding, het aantal bezwaren halveert en de verandering van de WOZ-waarde is gering (min 0,2 procent). Het aantal aanpassingen van de objectkenmerken is laag, maar bestuurders en burgers zijn in meerderheid tevreden. Bijna de helft van de woningeigenaren oordeelt dat ze beter inzicht hebben in de totstandkoming van de WOZ-waarde en een derde stelt dat ze zich beter kunnen vinden in de WOZ-waarde. In deze pilotfase overstijgen de kosten de baten, mede doordat het toegenomen vertrouwen in de WOZ-waarde moeilijk in geld is uit te drukken. De verwachting is dat de interactieve WOZ op termijn tot een besparing kan leiden. Investerings, zoals in de software, kunnen door meer gemeenten worden gedragen, woningeigenaren kunnen veel gericht worden benaderd en

er wordt aanzienlijk bespaard op de gemeentelijke controle van de objectkenmerken doordat dit met de interactieve WOZ is afgedekt. In het najaar van 2013 gaat de interactieve WOZ de derde ronde in. Het idee is dat de kopgroep van een aantal gemeenten stapsgewijs wordt uitgebreid en dat de aanpak wordt uitgerold over het hele land. Gemeenten die dit initiatief mede vorm willen geven, zijn meer dan welkom. Dit helpt om de voormelding efficiënter uit te voeren en de toegenomen tevredenheid over de WOZ-waarde over het land te verspreiden.

Bart van der Aa

Onderzoeker bij het Onderzoekcentrum Drechtsteden

Ook een opiniebijdrage leveren?

Heeft u een interessante mening over in aantocht zijnde wet- en regelgeving of vindt u dat regels hoognodig aan verandering of vervanging toe zijn? Neem dan contact op via redactie@sconline.nl.

COLUMN

Jansaliegas

'Ben je gek, die fiets, daar ben je zo uitgegroeid,' zei mijn moeder. 'Beginnen we niet aan.' Het gezicht van de verkoper betrok. Dat van mij ook. Het was zo'n prachtig fietsje! Veel mooier, goedkoper zelfs, dan de andere die we bekeken hadden: allemaal nog nét te groot. Zadels te hoog, sturen te ver naar voren. De man van de winkel deed een ultieme poging. 'Fietst heel licht, mevrouw. Merakel best fietsje. Ze mag gerust even buiten rijden, om hem te proberen.' Mijn moeder zette haar gezicht van 'ik-snap-wel-dat-u-er-aan-wilt-verdiene' en zei resoluut: 'We wachten nog even. Dank u wel.' Buiten veegde ze mijn tranen weg en zei opgewekt. 'We gaan geen twee

keer geld uitgeven voor een fiets. Hier heb je maar even wat aan. We kopen er over een poosje een, die meteen goed is. Waar je héél lang mee vooruit kunt.'

Daar moest ik aan denken, toen ik de antwoorden aan de Kamer las van minister Kamp, naar aanleiding van het onderzoek naar het boren van schaliegas, dat Witteveen+Bos in zijn opdracht heeft uitgevoerd. Schaliegasboringen blijken risicovol. Er kunnen aardverschuivingen en grondwatervervuilingen door ontstaan. Maar volgens Kamp kan de huidige wetgeving de risico's ondervangen. Net als de verkoper in de fietswinkel vindt Kamp dat er daarom buiten een proefritje mag worden gemaakt: 'Proefboringen zijn nodig om de potentie van het gas vast te stel-

len,' schrijft hij. 'Het is aan mijnbouwondernemingen om die stap te zetten op basis van de door de overheid bepaalde condities en nadat zij de benodigde vergunningen hebben ontvangen.' Ik ben intussen net zo door de wol geverfd als mijn moeder. Ik snap de bereidheid tot dat proefritje best. Het opboren van uiteindelijk meer dan 200 miljard kubieke meter schaliegas levert de Staat meer dan 20 miljard euro op! De andere kant van de medaille is dat deze fossiele brandstof maar tijdelijk respijt oplevert, veel onherstelbare water- en milieuschade kan veroorzaken en de groei naar een werkelijke oplossing van het energie- en klimaatprobleem, namelijk de investering in duurzame energie, vertraagt. Volgens mij zou het beter zijn om een fiets te kopen

die meteen goed is. Waar je héél lang mee vooruit kunt.

Schaliegas is voor ons burgers een betrekkelijk nieuw begrip. De eerste keer dat ik het woord hoorde, moest ik aan salie denken. Geen wonder, als je tijdens de studie Nederlands stevig bevraagd bent op Potgieters boek *Jan, Jannetje en hun jongste kind*. Jan symboliseerde de Nederlandse Staat, florerend in de Gouden Eeuw, dankzij zijn flinke kinderen Jan Crediet, Jan Contant en Jan Compagnie, oftewel: het Nederlandse bedrijfsleven. Maar hun jongste kind, Jan Salie, mist de vooruitziende, verstandige blik van zijn grote broers en kiest samen met Jan Goddome en Jan Rap in een tijd van recessie en malaise voor de makkelijkste weg. Zwak, ge-

makkelijk en visieloos. De SER beschreef in zijn Energieakkoord hoe het kabinet de basis kan leggen onder een robuust, toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Dat lijkt me een beter vervoermiddel naar de toekomst dan jansaliegas.

Marga Kool

Dijkgraaf van waterschap Reest en Wieden